

Tisková zpráva

Pražská mezinárodní konference **Vzdělávání ve světě změny** (Education for a Changing World) přinesla kromě podnětných vystoupení účastníků ze zemí, kde se učitelská profese těší nejvyššímu společenskému uznání, také několik zajímavých údajů o českém školství a jeho pozici v Evropské unii.

Česká republika obsadila 18. příčku v Evropě podle poměru kvality vzdělání k výdajům na ně. 1. místo obsadila Belgie před Nizozemím, Švýcarskem a Německem. Z bývalých socialistických zemí se nejlépe umístilo Slovinsko na 13. místě před 15. Polskem, 16. Litvou a 17. Estonskem. Slovensko obsadilo až 29. příčku před Bulharskem a posledním Rumunskem. Nicolas Lecaussin z pařížského IREF (Institute de Recherches Économiques et Fiscales) prokázal, že kvalita vzdělání nezávisí na výši veřejných výdajů do školství. Často je tomu naopak! Na kvalitu vzdělávání významně působí růst autonomie škol, zvýšení svobody vzdělávání (resp. omezení vládních regulací), růst prestiže učitelské profese a rozšiřování spolupráce se soukromými sponzory.

Významným ukazatelem kvality vzdělání jsou výsledky PISA testů prováděných u 15 letých žáků. Čeští žáci dosahují úrovně, která je těsně pod průměrem zemí OECD v přírodovědných a matematických dovednostech, přičemž v posledních 3 letech vykazují v obou těchto měřených dovednostech zhoršující se trend. Hluběji pod průměrem OECD jsou výsledky českých žáků ve čtenářských dovednostech, přičemž v posledních 3 letech mají jejich výsledky rostoucí úroveň. Nejvyšší úroveň z bývalých socialistických zemí mají žáci z Estonska. Zatímco slovinští a polští žáci dosahují lepších výsledků než čeští, tak slovenští žáci jsou na tom podstatně hůře. Výsledky testů PISA analyzoval Daniel Műnich z CERGE-EI, který zdůraznil vliv kvality vzdělání na ekonomický růst, což je u zemí jako Singapur, Tchaj-wan, Jižní Korea, Hong-kong a Čína průkazné. Vzhledem k časové náročnosti změny školského systému a délky období, v nichž se pozitivní efekty projeví, budou mít nyní připravované změny ve školském systému při očekávané 40 leté délce kariéry ekonomické efekty až do roku 2095.

Proč se Finsko v oblasti vzdělání stalo příkladem hodným následování, vysvětlila Arja-Sisko Holappa z Finské národní agentury pro vzdělávání. Proč se povolání učitele stalo v Lichtenštejnsku společensky nejprestižnější profesí vysvětlila Irene Kranz z lichtenštejnského Ministerstva pro vzdělání. Základní principy úspěšné školské reformy představil bývalý litevský ministr školství Gintaras Steponavičius.

Na jednu z výrazných slabín našeho školského systému, jímž je způsob hodnocení žáků, poukázal Martin Roman, předseda správní rady PORG. Formativní hodnocení žáků má větší význam pro kvalitu vzdělání než např. individuální kondice, domácí úkoly nebo zvláštní předškolní příprava.

Návrh změny financování školství založené na osobních vzdělávacích účtech přednesl předseda Svazu podnikatelů Slovenské republiky Ján Oravec. Rozhodování rodičů o alokaci veřejných finančních prostředků by vedlo ke změnám motivací účastníků systému a díky jejich větší zainteresovanosti a odpovědnosti také k žádoucí změně jejich chování.

Na úspěchu dvoudenní konference, která proběhla za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a již se zúčastnili zástupci 8 zemí, měli podíl také významní zaměstnavatelé, společnosti Nestlé Česko, ČEZ, IBM a další. Jejich zástupci formulovali požadavky úspěšných firem na absolventy různých stupňů vzdělávacího procesu a prezentovali firemní angažovanost, která se pokouší vést mladé k úspěšné kariéře a k celoživotnímu vzdělávání.

V Praze, dne 13. října 2017

Michaela Proskočilová
Centrum ekonomických a tržních analýz